

PASIVNO KAJENJE POSTAJA SPLOŠNA EVROPSKA SKRB

13/05/2005

Pasivno kajenje postaja ključna skrb evropske vlade in držav članic. Predstavlja resno grožnjo zdravju in okolju.

Pasivno kajenje ogroža tudi nekadilce, ko vdihujejo tobačni dim, ki ga kadilci spuščajo v ozračje. Ta dim nastane z izgorevanjem tobaka in izdihavanjem zraka kadilcev; le 15% cigaretne dima inhalira kadilec, preostanek se razprši v ozračje in ga vdihujejo drugi prisotni (pasivni kadilci).

Tobačni dim vsebuje preko 4.000 kemičnih snovi, med temi jih je več kot 50 znanih rakotvornih in preko 100 strupenih. Nekatere od teh snovi so v večji meri prisotne v cigaretne dimu, ki ga ne vdihujejo kadilci, ampak se razkadi v okolje.

Nevarnosti pasivnega kajenja

Čeprav so kadilci daleč najbolj ogroženi zaradi uporabe tobaka, pa so nedavne znanstvene raziskave dokazale tudi veliko nevarnost pasivnega kajenja. British Medical Journal(1) je aprila 2004 objavil študijo, ki izpostavlja grozljive učinke pasivnega kajenja. Po navedbah avtorjev je 15% večja verjetnost smrti pri odraslih nekadilcih, ki živijo s kadilcem, tudi če sami niso nikoli kadili. Mednarodna agencija za raziskave raka pri Svetovni zdravstveni organizaciji (WHO) je maja istega leta uvrstila pasivno kajenje v skupino človeških karcinogenov. Dokazala je, da tudi izpostavljanje cigaretne dimu povzroča raka na pljučih pri ljudeh, ki nikoli niso kadili(2).

Tabačni dim še posebej škoduje otrokom, saj povečuje tveganje za okužbe dihalnega sistema, za ponavljajoča vnetja srednjega ušesa, privede do pogostejših napadov astme, vpliva na razvoj zarodka, težo novorojenčka in nenadne smrti dojenčkov.

Evropska skupnost razvija celostno protikadilsko politiko. Več si lahko preberete na spletnih straneh, ki vključujejo številne članke, zadnje novice in informacije: <http://www.help-eu.com> in http://europa.eu.int/comm/.tobacco_en.htm.

Dogovor imenovan FCTC (Framework Convention on Tobacco Control) je prvi zakonski predpis, katerega namen je zmanjševanje bolezenskih in smrtnih posledic uporabe tobaka po celem svetu. Predpis je na 56. Svetovni zdravstveni skupščini, 21. maja 2003, sprejelo 192 članic WHO. Dogovor je podpisalo 25 držav Evropske unije, sprejelo pa 13 držav.

Dogovor obravnava pasivno kajenje na področju Evropske unije v direktivi in priporočilih. Direktiva se nanaša na zdravje in varnost pri delu, predvsem na navodilo, da morajo biti v »sobah namenjenim počitku nekadilci zaščiteni pred neugodnim posledicam tobačnega dima«. Leta 2002 je Skupščina sprejela priporočilo, ki spodbuja države članice k zakonsko predpisani zaščiti pasivnih kadilcev na delovnem mestu, v zaprtih javnih prostih in v javnih prevoznih sredstvih.

Zakonsko določeni okvirji in dejavnosti, ki naj bi zmanjševale škodljive vplive pasivnega kajenja, so različne od države do države.

Ovire, ki preprečujejo uveljavljanje zakona

Pomankljiv ali šibek nadzor nad izvajanjem predpisov bi bilo potrebno okrepiti. Kadilska območja so nejasno definirana in težko izvedljiva, hkrati pa ne ponujajo ustrezne zaščite zdravja, če se zrak kadilskega in nekadilskega dela lahko pomeša. Popolna prepoved kajenja ostaja najboljša možnost. Če to ni izvedljivo, je najboljša alternativa za kadilska območja zaprt prostor.

Aktivnost za promocijo prepovedi kajenja

Pred odločanjem o sprejetju zakona o nepasivnem kajenju so lahko za ozaveščanje javnosti zelo koristni pogovori, raziskave in prispevki v medijih.

Podpora izvajanja zakona o preprečevanju pasivnega kajenja

Poleg že omenjenih sredstev nadzora so uporabna tudi druga orodja za pomoč prebivalcem. Na primer:

- telefonska linija za posredovanje informacij glede uveljavljanja novega zakona in prenehanja kajenja (na Malti je bila telefonska številka natisnjena na embalaži cigaret)
- oglaševalska kampanja na območju celotne države

Positivni rezultati protikadilskega zakona so bili opaženi v številnih raziskavah. British Medical Journal je v letu 2002 objavil podatek, da zaradi popolne prepovedi kajenja na delovnem mestu, kadilci zmanjšajo količino pokajenih cigaret za 29% (3).

Povzetek:

Vladam držav je priporočeno, da uzakonijo popolno prepoved kajenja na javnih in delovnih mestih, kot je to storila Irska. Prepoved kajenja bo zaščitila ne le delavce, pač pa tudi stranke, ki so izpostavljene škodljivim rakotvornim snovem strupenega tobačnega dima. Osredotočenje na preprečevanje kajenja bo ponudilo priložnost za preprosto in učinkovito spremembo.

Viri:

[1] Sarah E Hill, »Mortality among never smokers living with smokers«, British

Medical Journal, 05.04.2004.

[2] WHO International Agency for Research on Cancer.
Monograph on the evaluation of the risk to humans: tobacco smoke and
involuntary smoking. Lyon, France 2004; Vol 83. <http://monographs.iarc.fr>

[3] British Medical Association (2002). Towards Smoke-Free Public Places.
London, UK, November
www.bma.org.uk

Opombe:

- To sporočilo za medije je bilo prevedeno na osnovi strokovnega mnenja, ki so ga izdelale članice Evropske mreže za preprečevanje kajenja (European Network for Smoking Prevention) v aprilu 2005.
- »Izražena mnenja v nobenem primeru ne morejo biti predstavljena kot uradna stališča Evropske komisije.«
- Povezave in viri so del besedila.
- Redna sporočila za medije, ki so del nove protikadilske kampanje "HELP –Za življenje brez tobaka" bomo pošiljali (od maja do novembra), da bi zagotovili medijsko podporo pri posredovanju pomembnih informacij, ki se nanašajo na splošno zdravje in da bi podaljšali in okrepili ostala orodja kampanje.

Une initiative de l'Union Européenne

